

Deze keer neem ik u mee naar een vervlogen tijd. We spreken nog 1984, een taal die ik overigens steeds minder vaak hoor. De gemeente Amsterdam besluit mijn school op te heffen, de Hydrological Decade ligt tien jaar achter ons – maar dat wist ik toen nog niet – en het Worldwatch Institute laat een rapport verschijnen met als titel «Water: Rethinking management options». Een waterbeheerherdenking.

Het ging niet goed met de wereld, met het water in het bijzonder, en de schuld lag bij het management, hoewel we dat woord toen nog niet zo vaak bezigden. Tijd voor een verandering. Het woord 'integraal' zou later uit de gelederen der wiskunde worden gehaald en vervolgens te pas en te onpas worden toegepast.

De jaren '90. Water en klimaat beginnen op te spelen. Overstromingen. De huisdieren hebben het meest geleden. Wellicht herinnert u zich de beelden van een jongen met zijn vissekom, die een goudvis voor het water probeerde te behoeden. Dat vond ik een mooi beeld. De jeugd begrijpt niets meer van de natuur, denkt dat de dijken er eerder dan het water waren. Binnen vijftig jaar is heel Nederland geasfalteerd, behalve negen grasmaten, zodat de voetbalcompetitie gewoon door kan gaan. Dat krijg je als je scholen opheft. Gelukkig is er nog hoop. Ook ZKH de Prins van Oranje gaat zich met waterbeheer bezighouden.

Waterbeheer. Klassieke top-down-benaderingen hebben niet tot het gewenste resultaat geleid, en de oplossing wordt gezocht in integratie. Men heeft het over een »nieuw paradigma«. Een nieuwe beweging komt op gang: 'participatory multi-purpose watershed research and management', ook wel 'integrated watershed management' of, nog beter want nóg breder, 'integrated water resources management'. Het nieuwe ideaal is de uitvoering van een onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma dat zich bezighoudt met complexe mondiale onderwerpen zoals waterkwaliteit en kwantiteit, erosie, klimaatverandering en biologische diversiteit – waarbij we soms net doen alsof mensen en natuur ertoe doen. Verder dient sociale interactie en participatie van 'stakeholders' middels 'partnerships' te worden gewaarborgd. 'Global change' is hierbij verfrissend nieuws. Het is soms bijna 'think locally, act globally' geworden. Organisatorisch komt men zo wel eens in de problemen.

De jaren '00. De wereld komt meer en meer de huiskamers binnen. Mondiale problemen liggen op ons bordje, waar ooit dampende Hollandse aardappelen lagen. De introductie van de Euro galmt nog jaren na in de portemonnee en treinreizigers raken het spoor bijster. Terwijl de VS haar vliegtuigen aan de grond houdt, houdt het menselijk deel van de wereldpopulatie haar adem in. Water en klimaat spelen nóg meer op. Wereldfora maken duidelijk dat «The Tragedy of the Commons» met de dag actueler wordt.

Vorig jaar, 2003, was een bijzonder VN-jaar. Misschien weet u het nog. Het was International Year of Fresh Water. Dat u er in Nederland slechts sporadisch iets van heeft kunnen merken, komt vooral door een geringe overheidsbelangstelling. Het World Water

Forum in Japan werd overschaduwd door gebeurtenissen in Irak. De sessie over Water and Peace was verlaten, omdat op dat moment de eerste bommen op Bagdad vielen. Forum-bezoekers dromden samen bij de opgestelde beeldschermen. Oorlog is belangrijker dan vrede, informatie is belangrijker dan water en actualiteit gaat voor de lange termijn.

In 2004 is het even rustig. STROMINGEN bestaat 10 jaar. Uw gebak is welkom. De schok van de nieuwe omslag heeft u natuurlijk bij het vorige nummer al gekregen. Uw gewaardeerde kopij kunt u voortaan naar Hans Gehrels zenden, de nieuwe redactiesecretaris. Flip Witte heeft nét de redactie verlaten en ontvangt prompt de vierjaarlijkse Onderzoeksprijs van Wageningen Universiteit. Van harte gefeliciteerd!

Nieuwe onderzoeksinformatie wijst er intussen op dat binnen een paar jaar het dalende aantal slachtoffers van natuurrampen wordt overschreden door het stijgende aantal slachtoffers van rampen die door mensen worden veroorzaakt. De Commissie Integraal Waterbeheer rapporteert dat een inzichtelijker grondwaterbeheer wenselijk is.

Gelukkig begint in 2005 opnieuw een decennium vol water. Twee dagen voor de kerst heeft de Algemene Vergadering van de VN besloten tot instelling van een «International Decade for Action, 'Water for Life', 2005–2015». Heeft het Waterjaar 2003 toch nog wat opgeleverd. En U heeft alvast iets om zich op te verheugen. Een heel jaar lang.

MvdV